

'We richten ons op w

DOOR CHRIS THIJSEN

BUSSUM, BLARICUM - Volgens onderzoekers is er de laatste jaren sprake van een wereldwijde bijensterfte. Verschillende Nederlandse bijenorganisaties riepen 2012 daarom uit tot het 'Jaar van de bij'. Want zonder de bestuiving van bijen verdwijnen veel gewassen en daarmee producten als chocolade, fruit en koffie. Imkers in het Gooi maken zich zorgen en proberen de bij te helpen.

„We willen mensen bewust maken”, zegt Dancker Bijleveld van imkervereniging Bussum. „Veel mensen weten niet waar bijen goed voor zijn en wat bijen houden inhoudt.” Om die reden, én in het kader van het 'Jaar van de bij', organiseert de imkervereniging dit jaar een aantal activiteiten.

„We houden elk jaar een natuur- en honingmarkt, met altijd veel bezoekers”, zegt Bijleveld. „Dit jaar verzorgen we voor het eerst een fietstocht langs de verschillende plaatsen met bijenkasten. We leggen uit wat de functie van de bij is en we laten zien wat imkers doen.”

Oorzaken sterfte

De Bussumse vereniging richt zich dus vooral op bewustwording. „We gaan geen politiek bedrijven”, benadrukt Bijleveld, doelend op de veelgenoemde, maar omstreden oorzaken van de bijensterfte.

De initiatiefnemers van 'Het jaar van de bij' wijzen een combinatie van oorzaken van de bijensterfte aan. Zo zouden bepaalde pesticiden (neonicotinoïden) de bijen verzwakken en vergiften, met sterfte als gevolg. Parasieten als de varroamijt planten zich voort in het

broed van de bijen, waarna ze de bijen verzwakken en doden. Daarnaast worden de bijen zwak door een gebrek aan vitamines en eiwitten, als gevolg van te weinig variatie in bloemen en planten. Bovendien wordt de vergrijzing van de imkers genoemd. De meningen van wetenschappers en imkers zijn hierover echter verdeeld.

Biodiversiteit

Ook Joost de Vos, van imkervereniging Blaricum, richt zich niet te veel op de vermeende oorzaken. „We houden ons vooral bezig met wat we kunnen doen, in plaats van wat we niet moeten doen. We hebben al veel pluspunten in de regio, en die kunnen we nog versterken”, zegt De Vos, sinds anderhalf jaar imker.

Met dat in zijn achterhoofd richtte hij samen met andere imkers van de Blaricumse vereniging de werkgroep Bijgezondheid op. Om mensen bewust te maken en aan te zetten tot actie, organiseren ze de komende tijd veel activiteiten, veelal gericht op de versterking van de biodiversiteit in de regio.

De Vos: „Variëteit is ontzettend belangrijk voor bijen, ze hebben verschillende planten

Cursus bijen houden door imkervereniging Blaricum.

en voedingsstoffen nodig. Daarin lijken ze op de mens. Ze hebben hun eigen schijf van

vijf.” Volgens Jan Goedkoop, ook sinds anderhalf jaar imker bij de Blaricumse vereniging,

Gestuurde evolutie tegen de

LAREN, BLARICUM - Imkers van vereniging VBBN Laren-Blaricum zien de varroamijt als grootste oorzaak van de bijensterfte. Met teeltgroep 'De vitale bij' proberen ze bijen te selecteren die de mijt uiteindelijk de baas kunnen.

„De varroamijt is in de jaren vijftig van de oosterse honingbij uit Azië naar de Europese honingbij gekomen, doordat mensen met hun bijen gingen reizen”, zegt Johan Calis, beroepsimker en behorend tot 'De vitale bij'. „Toen is bijna de hele

wereld besmet geraakt.”

„De oosterse honingbij heeft zich samen met de varroamijt ontwikkeld, er heerst een natuurlijk evenwicht tussen de twee. Gezonde bijen kunnen de mijt overleven, in tegenstelling tot de Europese honingbijen. Ze worden verminkt en verzwakt door de mijten. Zonder bestrijding gaan ze dood.”

Bestrijding

Toen de varroamijt net in Europa was verschenen, wisten imkers weinig van de parasiet af. Ze gebruikten chemische mid-

delen om zo snel mogelijk van de mijten af te zijn. De varroamijt werd echter resistent voor deze middelen.

„Nu bestrijden we de mijten met organisch oxaalzuur, waar ze niet resistent voor worden. Nadeel is, dat dat om de zoveel tijd moet gebeuren. Bovendien leren de bijen zo nooit om zelf de mijt te overleven”, legt Pam van Stratum, ook beroepsimker en betrokken bij 'De vitale bij', uit.

Om die reden startte een tental hobby- en professionele imkers uit Laren en Blaricum in

het voorjaar van 2009 de teeltgroep. Doel: het kweken van gezonde bijen die de varroamijt de baas worden.

Selectie

Calis: „We begonnen met een aantal volken, waarvan een gedeelte na de winter overbleef. Daarmee zijn we verder gegaan. Net voor het moment dat een bijenvolk flink gaat groeien (in het voorjaar), splitsen we het op in vijf kleine, nieuwe volkjes, met ieder een nieuwe koningin. Zodra de koningin eitjes legt, gaat het volk hard groeien. De

Wat we kunnen doen'

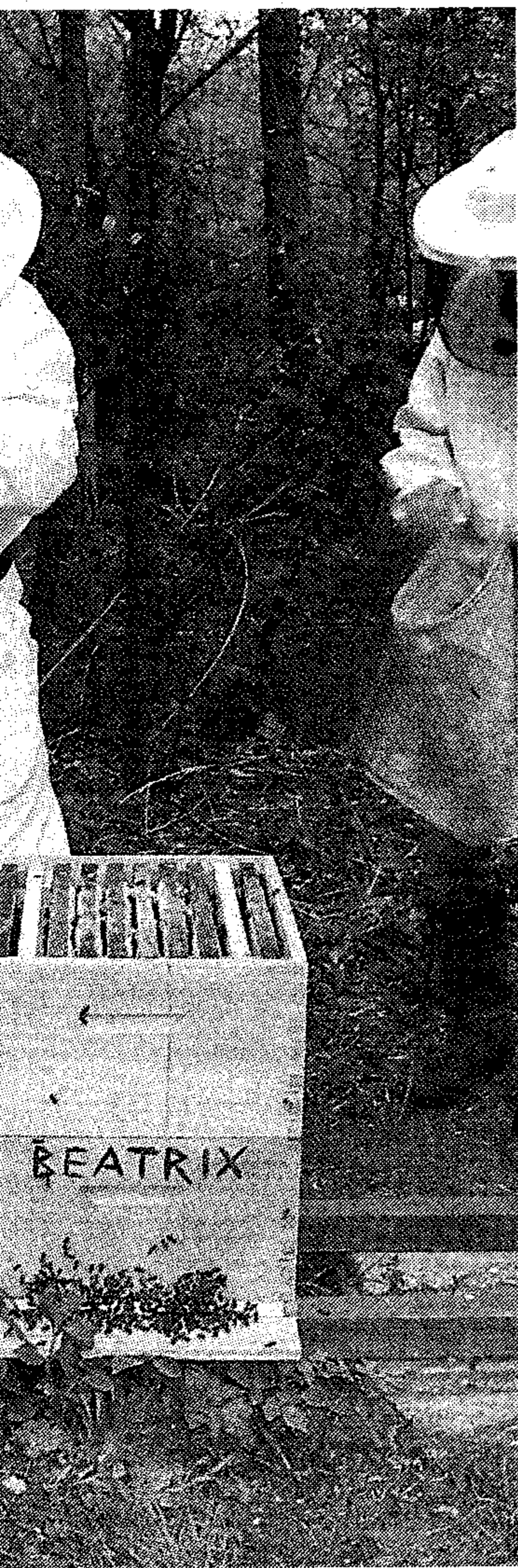
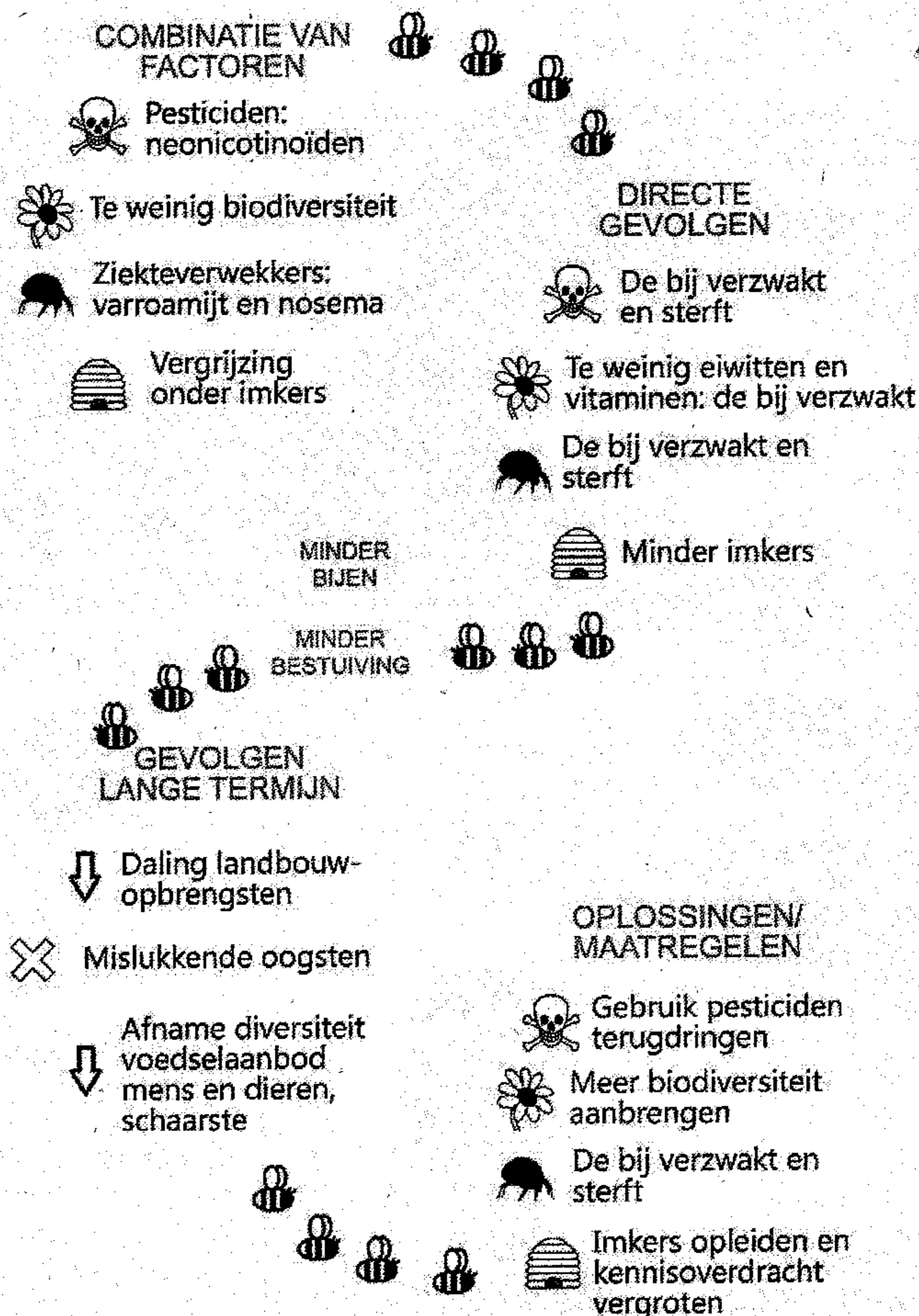

FOTO JOOST DE VOS

OORZAKEN BIJENSTERFTE VOLGENS INITIATIEFNEMERS VAN HET JAAR VAN DE BIJ

De bijensterfte in beeld.

BEELD CHRIS THUISSEN

veel tuinen. Met de juiste drachtplanten kunnen mensen variatie aanbrengen."

De bloemzaadactie die in maart wordt georganiseerd in winkels in Blaricum is daar een

voorbeeld van, evenals de sponsoractie. Daarmee wil de vereniging bijenbomen kopen en aanbieden aan de gemeente, die ze vervolgens kan planten.

Cursussen

De bewustwording moet ook leiden tot nieuwe imkers. „De meeste imkers zijn boven de zestig”, legt Bijleveld uit. „We willen dus ook jonge imkers enthousiast maken. Maar imkers hebben regelmaat en discipline nodig, dat is moeilijk te combineren met studie en sport”, zegt Bijleveld, die al vanaf zijn zestiende bijen houdt, maar tijdelijk stopte toen hij ging studeren.

Met snuffel- en beginnerscursussen proberen de verenigingen nieuwe imkers aan te trekken. Vorig jaar organiseerden de verenigingen uit Bussum en Blaricum een beginnerscursus waaraan twintig cursisten deelnamen, onder wie enkelen onder de veertig jaar. Dit jaar gaan ze verder met een vervolgcursus.

De drie imkers benadrukken allemaal het belang van een imkervereniging. Niet alleen omdat het gezellig is, maar ook leerzaam. Bijleveld: „Beginnende imkers vragen om hulp en ervaren imkers brengen hun kennis over. Daarnaast zijn er goede faciliteiten om honing te slingeren of om bijenkasten te plaatsen.”

Goedkoop: „Mensen zouden moeten weten waarom bijen houden belangrijk is. En hoe leuk het is. De bijen, de natuur, alles komt bij elkaar. Het is zo iets prachtigs!”

varroamijt

mijten kunnen zich niet zo snel voortplanten. In de nieuwe volkjes zitten dus minder mijten.”

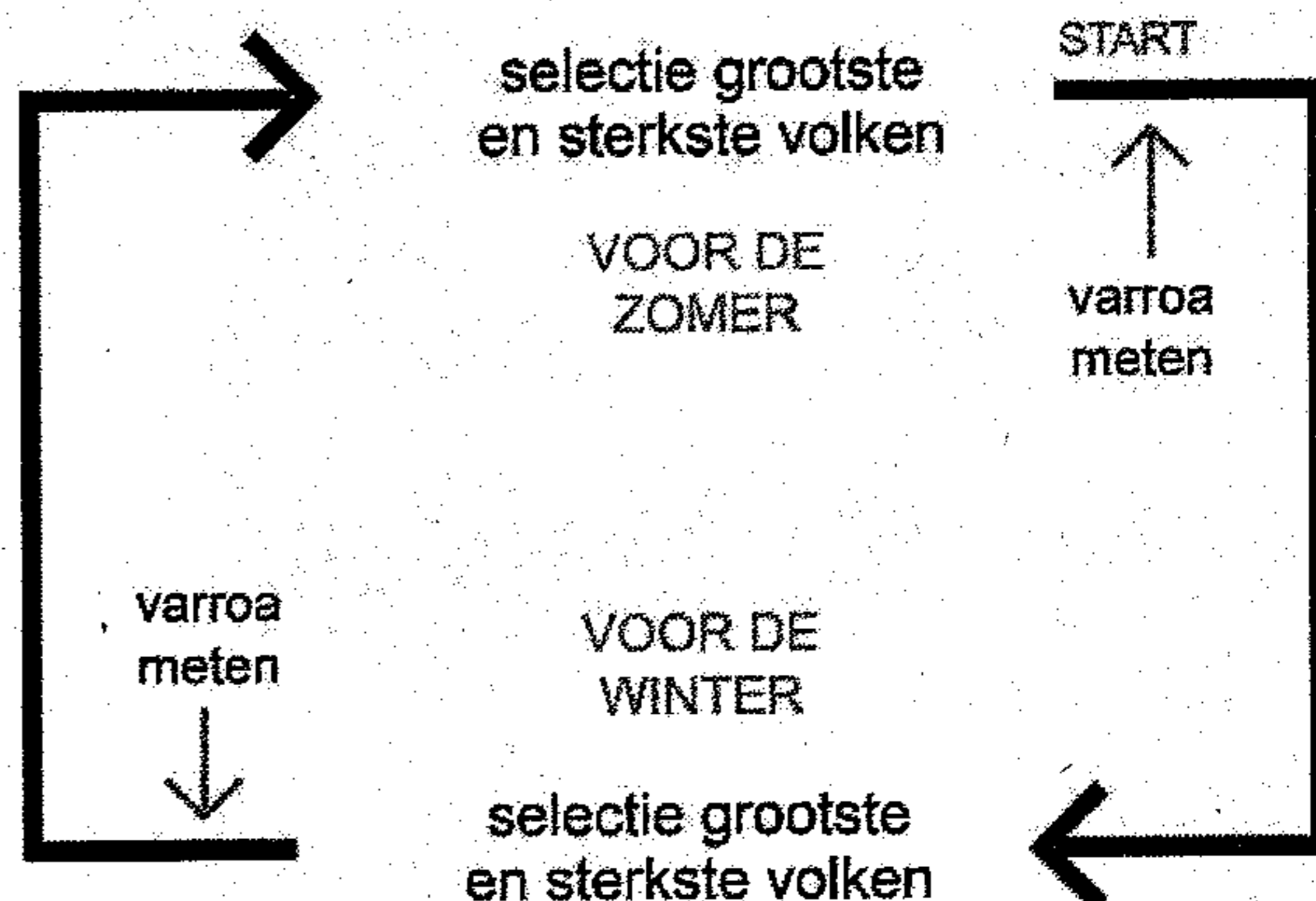
„We selecteren de tien sterkste volken die de winter hebben overleefd. Alleen die splitsen we op in kleinere volkjes”, zegt Van Stratum. „De andere volken gaan de gewone imkerij in. We herhalen dit proces met de gezondste volken elk jaar, tot we over een aantal jaren bijenvolken hebben gekweekt die de varroamijt de baas kunnen.”

Na vijf jaar beslissen de imkers afhankelijk van de resulta-

ten of het project doorgaat. „We willen het systeem in ieder geval overbrengen naar andere imkers, zodat lokale bijenpopulaties kunnen worden versterkt.”

Calis: „Het is imkeren op een ander niveau. Beginnende en ervaren imkers leren van de teeltgroep. Dat is al een enorme winst! Maar, ook belangrijk: imkers zijn behoeders van een monument. De bijen doen alles zelf, maar wij sturen ze, met moeder natuur in het achterhoofd. Zo kunnen ze overleven.”

WIE GROEIT HET HARDST? HET TEELTPLAN ALS WEDSTRIJD

Het teeltplan.

BRON PAM VAN STRATUM